

**A1 – A SZEMÉLYKÖZI PROBLÉMÁK MEGOLDÁSÁNAK KUTATÁSA ÉS
FEJLESZTÉSE**

Elnök: *Kasik László*
SZTE Neveléstudományi Intézet

Opponens: *D. Molnár Éva*
SZTE Neveléstudományi Intézet

Szimpózium-előadások**A VÉG-modell alkalmazása a szociálisprobléma-megoldás vizsgálatában és fejlesztésében**

Kasik László, Zsolnai Anikó
SZTE Neveléstudományi Intézet

Gáspár Csaba
SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Az elkerülés kérdőív fejlesztési folyamata

Kasik László, Fejes József Balázs
SZTE Neveléstudományi Intézet

Tóth Edit
MTA-SZTE Képességfejlődés Kutatócsoport

Az SPSI-R hosszú változatának bemérése fogvatartottak körében

Szilágyi Éva
Szegedi Fegyház és Börtön

**A szociálisprobléma-megoldás és az együttműködés tantárgyba ágyazott fejlesztése
2. osztályban**

Özvegy Judit
SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola

A problémamegoldás fejlesztése felső tagozatosok körében

Gál Zita
SZTE JGYPK Gyógypedagógus-képző Intézet

SZIMPÓZIUM-ÖSSZEFOGLALÓ

A személyközi (szociális, társas, interperszonális) problémák megoldása nagymértékben – és az életkor előrehaladtával egyre jelentősebben – meghatározza társas kapcsolatainkat, pszichés jóllétünket, befolyásolja tanulmányi-szakmai előmenetelünket. Nemzetközi szinten az utóbbi két-három évtizedben igen intenzív kutatások és fejlesztések folynak e területen, pár éve hazánkban is. A szociálisprobléma-megoldás folyamatával és fejlesztésével foglalkozó vizsgálatok napjainkban leginkább egy-egy megoldási stílus (pl. racionális, elkerülő, impulzív) részletes – életkori, nem szerinti sajátosságai, más pszichikus és környezeti tényezőkkel való kapcsolatuk – megismerését tűzik ki célul, illetve a fejlesztések során, a korábbiakkal ellentétben, a gondolkodási-érzelmi-viselkedési folyamatokra együttesen, nem elkülönítve koncentrálnak. Az első előadás során a VÉG-modell (Viselkedés-Érzelem-Gondolkodás) főbb jellemzőit és alkalmazási területeit ismertetjük, mely modell alapján világszerte számos, a probléma-megoldás sajátosságainak feltárását lehetővé tevő mérőeszközt és fejlesztési koncepciót dolgoztak ki, melyek megbízhatósága, hatékonysága igen jónak bizonyul. Ez a modell tekinthető a további előadásokban bemutatott vizsgálatok és kísérletek egyik legfontosabb elméleti és módszertani keretének. A második előadásban az általunk fejlesztett Elkerülés kérdőív létrehozásának folyamatáról és a végső kérdőív jellemzőiről (elméleti keret, faktorstruktúra) lesz szó. A bemérés eredményei alapján rámutatunk arra is, hogy az erről a megoldási módról korábban, más mérőeszközökkel (pl. SPSI–R) kapott hazai, serdülőkorúakra vonatkozó adatokat szükséges újraértelmeznünk. A harmadik előadás az SPSI–R-rel, fogvatartottak körében végzett kutatás eredményeit foglalja össze. Az adatok arra hívják fel a figyelmet, hogy a szociálisprobléma-megoldás nagymértékben személy- és helyzetspecifikus, amit mindenképpen szükséges figyelembe venni segítő-fejlesztő programok kidolgozásakor. A VÉG-modell alapján végeztünk tantárgyi tartalomba ágyazott fejlesztést alsó tagozatosok körében, amiről a negyedik előadásban lesz szó, illetve részben e modell mentén dolgoztunk ki felső tagozatos diákok számára egy négy hónapos programot, melynek főbb jellemzőit és részeredményeit az utolsó előadásban mutatjuk be.